



Institute of Policy Studies National Academic Council üyeleri

Institute of Policy Studies'in Kemal Hilbâvi tarafından idare edilen Arapça birimi 1988 yılından itibaren haftalık *Qadâyâ Devliyye* adıyla Arapça bir haber-yorum dergisi çıkarmış, dergi 400'ü aşkın sayıya ulaştıktan sonra kapanmıştır. Bu dergi o yıllarda daha çok Afganistan konusunda verdiği sıcak ve önemli bilgilerle adından söz ettirmiştir. Enstitünün Ekim 1996'da Sefir Ahter editörlüğünde altı ayda bir yayımladığı, ağırlıklı olarak İslâmî konulardaki kitap tanıtımlarını ve eleştirilerini içeren Urduca *Noqta-i Nazar* dergisinin neşrini 2015 yılı itibarıyla XIX. cilt ile devam ettirmektedir. Nisan 1997 tarihinden beri üç ayda bir çıkan *Mağrib aor İslâm* dergisi müslümanların Batı dünyasıyla ilişkilerini ele almakta, Batı ve İslâm dünyasına dair haberler ihtiva etmektedir. 2004'te yılda iki defa yayımlanacak şekilde neşir hayatına başlayan *Policy Perspectives* adlı akademik dergi, Institute of Policy Studies'in ilgilendiği bütün alanlara dair yazıları ve araştırmaları içermektedir. Hâlidürrahmân'ın editörlüğünde XII. cildiyle yayın hayatına devam eden dergi zaman zaman özel sayılar da çıkarmaktadır. Kurum, haberlerini 1993 yılından bu yana İngilizce olarak yayımlanan *IPS News* adlı dergiyle duyurmaktadır.

Pakistan merkezli üniversiteler, araştırma merkezleri ve devlet kurumlarıyla ortak projeler de yürüten Institute of Policy Studies, bazı araştırma projelerini ve toplantılarını dünyanın diğer kurum ve kuruluşlarıyla düzenlemektedir (bk. "IPS Crosses the 'Silver Milestone': Excerpts from an interview [with IPS Director General, Khalid Rahman, on the completion of the Institute's 25 years]", *IPS News*, sy. 44-45 [July-December 2005], s. 3-4). Pakistan gibi ülkelerde bağımsız özel düşünce kuruluşlarını başarılı bir şekilde işletmenin zorluklarına rağmen Institute of Policy

Studies içinde Şiler'in de bulunduğu farklı fikir ekollerine mensup siyasetçileri, ilim ve fikir adamlarını bir araya getirip onların düşüncelerini ortaya koyacak bir zemin hazırladığından Pakistan'da ve Pakistan dışında büyük bir saygınlık kazanmıştır. Yapılan yayınlar ve farklı kuruluşlara sağlanan raporlar bu saygınlığı pekiştiren somut öğeler olarak görülebilir.

#### BİBLİYOGRAFYA :

"Institute of Policy Studies (IPS)", *NIRA's World Directory of Think Tanks 1993*, Tokyo 1993, s. 264; "Souvenir", *IPS News (Special Issue)*, Islamabad 1999, s. 74 (IPS'nin kuruluşunun 20. yılı münasebeti ile çıkarılan özel sayı); "IPS Crosses the 'Silver Milestone': Excerpts from an interview with IPS Director General, Khalid Rahman, on the Completion of the Institute's 25 Years", *IPS News*, sy. 44-45 (2005), s. 2-4; *IPS News (Special Issue: Annual Report 2013-14, Institute of Policy Studies)*, sy. 78 (2013), s. 3, 20-22; <http://www.ips.org.pk/ipsataglanca> (15.03.2015); <http://www.ips.org.pk/books> (15.03.2015); <http://ips.org.pk/aboutips/introduction> (15.03.2015); <http://archive.is/kRnK> (15.03.2015).



KHALID RAHMAN – MARIA KHAWER

### INTERNATIONAL ISLAMIC UNIVERSITY

Pakistan'ın başşehri İslâmâbâd'da  
1980 yılında kurulan  
Uluslararası İslâm Üniversitesi.

İslâmâbâd'da Kâidiâzam Üniversitesi'ne bağlı olarak 1979'da öğretim faaliyetine başlayan bazı fakülte ve enstitüler 11 Kasım 1980 tarihinde İslâm Üniversitesi adı altında yeniden yapılandırılmıştır. Üniversitenin kuruluşu, 1979'da Pakistan Millî Eğitim yasasının yeni üniversite açılmasını yasaklayıp mevcutların geliştirilmesini hükme bağlamasından dolayı, Kâidiâzam Üniversitesi'ne bağlı birkaç fakülte ve enstitünün bir araya getirilmesiyle (Şeriat

Fakültesi, İslâm Araştırmaları Enstitüsü ve Dil Enstitüsü) gerçekleştirilmiştir. İslâm Konferansı Teşkilâtı'nın 1985 yılında beş İslâm ülkesinde (Malezya, Bengladeş, Uganda, Nijer, Pakistan) yüksek öğretim kurumu tesis etme düşüncesi bağlamında İslâm Üniversitesi, Pakistan hükümeti tarafından Mart 1985'te Uluslararası İslâm Üniversitesi olarak tekrar düzenlenmiştir.

İslâm dünyasının siyasal, ekonomik ve entelektüel alanlarda ihtiyaç duyduğu bilim adamlarını ve akademisyenleri yetiştirmeyi amaçlayan üniversite İslâm Araştırmaları Fakültesi, Arap Dili Fakültesi, Şeriat ve Hukuk Fakültesi, Uluslararası İslâmî Ekonomi Enstitüsü, Mühendislik ve Teknoloji Fakültesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, İdarî Bilimler Fakültesi, Dil ve Edebiyat Fakültesi, Temel ve Uygulamalı Bilimler Fakültesi olmak üzere, otuz iki bölüm, 120 program, altı bağımsız akademi ve araştırma merkezleriyle öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Eğitim dili Arapça, Urduca ve İngilizce'dir. 2013-2014 öğretim yılında yaklaşık 9000'i kız olmak üzere toplam 17.000 öğrencisi bulunan üniversitenin 2000 öğrencisi de kendisine bağlı İkra Teknoloji Yüksek Okulu'nda (Iqra College of Technology) eğitimini sürdürmektedir. Elli yedi farklı ülkeden gelen öğrencilere öğrenim veren üniversite günümüze kadar 11.000'in üzerinde mezun vermiştir.

Pakistanlı öğrencilerin lisans eğitimine başlayabilmeleri için devlet liselerinden yahut medreselerden mezun olmaları ve Pakistan hükümetince yapılan üniversiteye giriş sınavında yeterli puan almaları gerekmektedir. Bu sınavın yanı sıra üniversiteye kabul sırasında ayrı bir sınav yapılmaktadır. Kayıt yaptırmaya hak kazanan öğrencilerin ikinci aşama olarak dil yeterlilikleri de ölçülmektedir. Arapça, Urduca ve İngilizce eğitim dili olmakla beraber bazı bölümlerde bu dillerden birinin ya da ikisinin bilinmesi yeterli sayılmaktadır. Her akademik yılın ilk yarısında başarılı öğrencilere başarı seviyelerine göre malî destek sağlayan Uluslararası İslâm Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora programları da bulunmaktadır.

Eğitim faaliyetlerine iki ayrı kampüste devam edilmektedir. Üniversite ilk olarak, İslâmâbâd'ın kuzeyinde Türk mimarı Vedat Dalokay tarafından inşa edilen Faysal Camii çevresindeki alanda öğretim hizmetlerine başlamış, 2000 yılında Pakistan hükümetinin tahsis ettiği 704 dönüm arsa

üzerinde yapılan merkez kampüse taşınmış, eski kampüs üniversite bünyesindeki İslâm Araştırmaları Enstitüsü, İkbâl Uluslararası Araştırma ve Diyalog Enstitüsü, Dâvâ Akademisi, Şeriat Akademisi ve Dr. Hamîdullah Kütüphanesi'ne bırakılmıştır. Merkez kampüste inşa edilen fakülte binaları ve öğrenci yurtları için iki aşamalı bir planlanmaya gidilmiş, ilk aşama 2003 yılında bitirilmiş, merkez kütüphanenin yapımı ise 2006'da tamamlanmıştır. Kampüs inşaatının ikinci aşaması sona erdiğinde 20.000'i erkek, 10.000'i kız olmak üzere toplam 30.000 öğrencinin öğrenimine imkân sağlanacaktır. Öte yandan kız öğrencilerin sayısı zamanla artmış, 2000 yılında 813 olan bu sayı 2009'da 6589'a ulaşmıştır. Üniversitede misafir öğretim elemanları ile birlikte 260 hanım akademik personel görev yapmaktadır. Merkez kampüsü içerisinde kız ve erkek öğrencilerin kampüsleri ayrılmış, dört blokta eğitim imkânı sunan üniversitede ayrıca kız öğrenciler için merkez kampüste sosyal yaşam alanı kurulmuştur. Kampüste teknoloji, bilişim, mühendislik, fen ve dil laboratuvarları, 400 kişilik konferans salonu, seminer odaları, 1600 kişilik öğrenci yurdu, sağlık merkezi ve spor salonu yer almaktadır.

Üniversitenin bünyesinde bilimsel etkinliklerde bulunan çeşitli yüksek okul, enstitü ve merkezler bulunmaktadır. Araştırma merkezlerinin içerisinde İslâm Araştırmaları Enstitüsü'nün önemli bir yeri vardır. Bu enstitü *Islamic Studies*, *ed-Dirâsâtü'l-İslâmiyye*, *Fikr-o-Nazar*, *Insights* adlı akademik dergiler yayımlamaktadır. Üniversitenin çıkardığı *Mayar* ve *Journal of Business and Management Science* dergileri de yayın hayatına devam etmektedir. Uluslararası İslâm Üniversitesi, Ezher (Kahire) ve Ümmülkurâ (Mekke) üniversiteleri, İslâm Üniversitesi (Medine), İmam Muhammed b. Suûd Üniversitesi (Riyad) ve Kral Abdülazîz Üniversitesi ile (Cidde) iş birliği yapmaktadır. Pakistan hükümeti yanında Küveyt İkra Yardım Vakfı, Küveyt Halk Komitesi, Cidde İkra Topluluğu, Cidde İslâm Kalkınma Bankası, Cidde Saudi Economic and Development Company, Şeyh Hamdân b. Râşid el-Mektûm üniversiteye destek sağlamak ve malî ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Malezya'da da aynı adı taşıyan bir üniversite bulunmaktadır.

#### BİBLİYOGRAFYA :

*Hand Book and Master Plan of Islamic Research Institute*, İslamabad 1980, I, tür.yer.; *The*



International  
Islamic  
University'nin  
logosu

*Islamic University Hand Book 1985-1986*, İslamabad 1985, tür.yer.; *The Islamic University Calendar 1985*, İslamabad 1985, I, tür.yer.; *International Islamic University, Ordinance*, İslamabad 1985, tür.yer.; M. Majid Khan, *Issue of Access in Public and Private Higher Education Institutions in Islamabad* (doktora tezi, 2010), University of Massachusetts, s. 45; Mefkure Nur Pakdemirli, *Pakistan'da Yüksek Din Öğretimi Kurumları* (doktora tezi, 2013), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 150-153, 158, 162; Jamal Malik, "Islamic Mission and Call: The Case of The International Islamic University, Islamabad", *Islam and Christian-Muslim Relations*, IX/1, Birmingham 1998, s. 31-45.



MAHMUT CİHAT İZGİ

## İSÂ ÇELEBİ

(ö. 806/1403)

Fetret döneminde saltanatını ilân eden Osmanlı şehzadesi.

Yıldırım Bayezid'in Germiyan Beyi Süleyman Şah'ın kızı Sultan Hatun'dan doğma şehzadesi olup adları bilinen yedi erkek çocuğunun üçüncüsüdür. Doğumu ve hayatının ilk yılları hakkında bilgi yoktur. 793'te (1391) Hamîd-ili'nin fethinden sonra buraya sancak beyi tayin edildiği belirtilir. Bu görevde iken babasının yanında seferlere katılmış olması mümkündür. Bazı araştırmalarda Yıldırım Bayezid'in Haçlılar'a karşı kazandığı Niğbolu Muharebesi'nde yer aldığı kaydedilir. İstanbul muhasarası sırasında Haçlılar'ın Niğbolu Kalesi'ni kuşattıklarını öğrenen I. Bayezid'in muhasarayı kaldırıp yanındaki 10.000 askerle

International Islamic University'nin kız öğrenci yurdu - İslâmâbâd/Pakistan



International Islamic University'nin ana binası - İslâmâbâd/Pakistan

